

I කොටස

1. ක්‍රි.ව. 1505 සිට 1948 දක්වා
2. පෘතුගීසි, ලන්දේසි, බ්‍රිතාන්‍ය
3. සම්ප්‍රදායික ආර්ථිකයේ සිට වාණිජ කෘෂිකර්මයට මාරුවීම
4. කොල්බෲක් සම්මේලනය (1833), ඩොනමෝර් වයචස්ථාව (1924)
5. සර්වජන ඡන්දය මත පදනම් වූ ප්‍රථම ව්‍යවස්ථාදායක මන්ත්‍රී මණ්ඩලය හඳුන්වාදීම
6. ජේම්ස් ද අල්විස්, සී.ඩබ්ලිව්.ඩබ්ලිව්. කන්නන්ගර
7. මිගෙට්ටුවත්තේ ගුණානන්ද හිමි, වලිවිට සරණංකර හිමි
8. තේ, රබර්, කොප්‍රා, කොකෝ
9. 1931
10. නවීන අධ්‍යාපන පද්ධතියක් හඳුන්වාදීම, අධ්‍යාපනයේ ප්‍රවලිත වීම
11. සම්ප්‍රදායික කුඹුරු වගාවන් පසුබෑම, ඉඩම් හිමිකම් නැතිවීම
12. සිංහල හා දෙමළ ඍහිත්‍යයේ නව ආකාරයන් හඳුන්වාදීම

II කොටස (ප්‍රශ්න 13, 14, 15, 17)

13(අ)

ශ්‍රී ලංකාවේ පුනරුදය යනු යටත් විජිත යුගයේදී (ක්‍රි.ව. 1505-1948) සිදු වූ සමාජ, ආර්ථික, අධ්‍යාපනික හා සංස්කෘතික වෙනස්කම් සමූහයකි. මෙය බටහිර බලපෑම් සමඟ සම්ප්‍රදායික අගයන් ඒකාබද්ධ කරමින් සිදු වූ සංක්‍රමණික අවධියකි.

14(අ)

බ්‍රිතාන්‍ය යටත් විජිත පාලනය යටතේ ශ්‍රී ලංකාවේ මධ්‍යම පාලන ඒකක ඒකාබද්ධ කිරීම කොල්බෲක් සම්මේලනය (1833) හරහා ආරම්භ විය. මහනුවර රාජධානිය අල්ලා ගැනීමෙන් (1815) පසුව, සමස්ත දිවයිනම එක්සත් පාලනයක් යටතට ගැනීමට බ්‍රිතාන්‍යයන් කටයුතු කළහ. පළාත් තුනකට (බටහිර, දකුණු, උතුරු) විභාග කර එක් මධ්‍යම පරිපාලනයක් ස්ථාපිත කරන ලදී.

14(ආ)

1931 මැක්බොම් වයචස්ථාව ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රථම සැබෑ ලේකම් ආණ්ඩුක්‍රමය හඳුන්වා

දුන්නේය. විශේෂත්වය වූයේ සර්වජන ඡන්දය මත පදනම් වූ ප්‍රථම ව්‍යවස්ථාදායක මන්ත්‍රී මණ්ඩලය නිර්මාණය කිරීමයි. මෙමගින් ප්‍රාදේශීය ආණ්ඩු සංකල්පය හඳුන්වාදුන් අතර, රජයේ විධායක, ව්‍යවස්ථාදායක හා අධිකරණ අංශ වෙන් කිරීමේ මූලධර්මය අනුගමනය කරන ලදී.

15(අ)

පුනරුද යුගයේදී ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථිකයේ සිදු වූ මූලික වෙනස්කම් නම්:

1. සම්ප්‍රදායික ගොවිතැනේ සිට වාණිජ කෘෂිකර්මයට මාරුවීම
2. තේ, රබර්, කොප්පා වැනි නිෂ්පාදන අපනයනය කිරීම
3. මුදල් ආර්ථිකය හඳුන්වාදීම සහ බැංකු පද්ධතිය ඇති කිරීම
4. රේල් පථ හා මාර්ග සංවර්ධනය තුළින් ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රය වර්ධනය වීම

15(ආ)

තේ වගාවේ බලපෑම:

ආර්ථිකයට: විදේශ මුදල් ආදායම වැඩි විය. රැකියා අවස්ථා ස්ථාපිත විය.

සමාජයට: දක්ෂ ඉන්ද්‍රියානු කම්කරුවන් ගෙන්වීම සිදු විය. සමාජ ස්ථරගත කිරීම වැඩි විය.

පරිසරයට: වන විනාශය වැඩි විය. ජෛව විවිධත්වය අඩු විය. පස අවනතියට පත් විය.

17(අ)

විසිවන ශතවර්ෂයේදී ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික වාදී චින්තනය ඇති වීමට මූලික වූ සාධක:

1. බටහිර අධ්‍යාපනය ලැබූ ප්‍රබුද්ධ පන්තියක් ඇති වීම
2. බෞද්ධ පුනරුදය හරහා සංස්කෘතික හා ආගමික අධිෂ්ඨානය වර්ධනය වීම
3. යටත් විජිත ආර්ථික ප්‍රතිපත්තිවලට එරෙහි අතිරේක අවනත බව
4. මුද්‍රිත මාධ්‍ය හා ග්‍රන්ථ නිෂ්පාදනය වැඩි වීම
5. අන්තර්ජාතික ජාතිකවාදී චලනවල බලපෑම

17(ආ)

නිදහස් අරගලයේ ප්‍රධාන අවස්ථා හා සංවිධාන:

අවස්ථා: 1915 කැරැල්ල, 1931 මැක්බොම් ව්‍යවස්ථාව, දොන් සිමොන් කොමිසම (1927), දෙවන ලෝක යුද්ධයෙන් පසු ප්‍රබල වූ අරගලය

සංවිධාන: ලංකා ජාතික කොන්ග්‍රසය, ලංකා සම සමාජ පක්ෂය, බෞද්ධ මහා මණ්ඩලය, ස්වරාජ්‍ය පක්ෂය